

Datum

29 juni 2021

Onderwerp

VNG inbreng CD Externe veiligheid 1 juli

Geachte woordvoerders milieu van de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat,

U heeft op 1 juli het debat Externe veiligheid. De VNG geeft u graag twee punten mee. Dit zijn:

- Het VTH stelsel
- Asbestdaken

VTH stelsel

De commissie Van Aartsen leverde in maart 2021 het rapport 'Om de leefomgeving' op met diverse adviezen over de organisatie van de omgevingsdiensten. Uw commissie gaat het rapport pas in oktober formeel behandelen.

'Liever een goede buur! Een sterkere VTH-uitvoering en effectievere aanpak van overtredingen', wat nu op de agenda staat, biedt voor ons toch een aanleiding erop in te gaan.

In het kort: wij volgen de analyse van de commissie van Aartsen niet. Het richt zich teveel op louter incidenten van grote bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag. En daarmee steunen gemeenten de aanbevelingen ook niet.

De boodschap over gemeenten is nu heel negatief, dit terwijl veel gemeenten in de knel zitten met hun financiën en de uitvoerbaarheid van de taken. Opschaling van taken is daar het antwoord niet op zoals grote landelijke uitvoeringsdiensten laten zien.

De incidenten waarop het rapport gebaseerd zijn, zijn geen gemeentelijke inrichtingen. Bij gemeenten speelt een andere problematiek dan geschetst in het rapport. Zo wordt veel aandacht besteedt aan het basistakenpakket dat verplicht moet worden uitgebreid en uitbesteed, dit terwijl meer dan 90% van de gemeenten alle taken daar al belegd heeft. Daarnaast hebben veel gemeenten ook vrijwillig 'plustaken' ingelegd. Terwijl het beeld dat geschetst wordt niet klopt brengt ondertussen de negativiteit het zorgvuldig en jarenlange opgebouwde stelsel in gevaar. Het is juist belangrijk om gezamenlijk te werken aan het oplossen van de bestaande problematiek.

VTH-uitvoeringsagenda en Milieucriminaliteit

Naast het advies 'Om de leefomgeving' lopen de sporen VTH-uitvoeringsagenda en Milieucriminaliteit. We zijn nu met alle partners bezig om het VTH-stelsel te professionaliseren. Voor de VNG is het onduidelijk hoe straks het rapport Van Aartsen opgepakt gaat worden en hoe dit met deze sporen oploopt.

Risico's

Het risico rondom het traject Van Aartsen is dat het gaat over gemeenten maar niet met gemeenten. Terwijl juist de rollen beter moeten worden ingevuld en het vertrouwen tussen rijksoverheid als systeemverantwoordelijke en gemeenten als eigenaar/opdrachtgever van de omgevingsdiensten de

belangrijkste pijler is. Gemeenten moeten niet behandeld worden als één van de zoveelste stakeholders, ze zijn een medeoverheid die een groot gedeelte van de taken moeten uitvoeren.

Omgevingswet

Gemeenten krijgen onder de Omgevingswet meer beleidsruimte om afwegingen te maken. Dit past niet op het advies van Van Aartsen. De verschillende taken en wet- en regelgeving komen bij gemeenten samen, vandaar het belang van de integraliteit van beleid in plaats van de verkokering op het milieuthema via grote omgevingsdiensten. Gemeenten zijn bestuurlijk verantwoordelijk voor omgevingsdiensten en om de rol van opdrachtgever en eigenaar van omgevingsdiensten te vervullen hebben gemeenten deze beleidsruimte nodig.

Financiën en democratische legitimatie

Tot slot speelt het punt van de democratische legitimatie en de randvoorwaarden zoals financiën. Dit zijn knelpunten waar weinig aandacht voor is. De Raad voor het Openbaar bestuur (ROB) heeft op 23 juni het [Adviesrapport](#) 'Droomland of niemandsland? Uitgangspunten voor het besturen van regio's' uitgebracht. De Raad stelt dat de afstand tot het gekozen bestuur leidt tot een democratisch tekort. De ROB adviseert dat de regio's ruimte moeten krijgen om zelf te bepalen wie welke taak of maatschappelijke opgave uitvoert. Naar onze mening sluit het rapport van Van Aartsen daar niet op aan.

VNG vragen

Wij willen u verzoeken de staatsecretaris te vragen of:

- welke koers ze op wil met het VTH-stelsel?
- hoe de verschillende trajecten van het rijk zich verhouden tot elkaar?
- Hoe geborgd kan worden dat gemeenten aan de voorkant betrokken worden in de trajecten en dat de uitvoerbaarheid inclusief randvoorwaarden gewaarborgd worden?
- hoe we zorgen ervoor dat de democratische legitimatie alsook de randvoorwaarden voldoende ingevuld worden en dat deze aansluiten bij de ambities?

Asbestdaken

De staatsecretaris verwijst naar een brief van 1 februari 2021. In die brief is het rapport van het blootstellingsonderzoek u aangeboden (Arcades onderzoek). Volgens de staatsecretaris geven "de resultaten van dit onderzoek geen reden tot herhaling van dit onderzoek omdat er geen andere uitkomsten verwacht worden, ook niet als asbestleien zouden worden meegenomen."

Wij zijn van mening dat deze weergave incorrect is en achterhaald, omdat er een [motie](#) met volledigheid van stemmen is aangenomen op 11 mei 2021 door uw Kamer welke de regering verzoekt 'in overleg met betrokken bedrijven, gemeenten en omgevingsdiensten een vervolg te geven aan het blootstellingsonderzoek zodanig dat de uitkomsten gebruikt kunnen worden voor een risicogerichte en versnelde aanpak van asbestdaken, [...]'.
[...]

VNG verzoek

Wij willen dat onderzoek naar de blootstelling van asbestdaken gedaan wordt door TNO. Dit om de onafhankelijkheid te borgen en zaken te objectiveren. Daar vallen ook de asbest-leien daken onder. Wij verzoeken u de staatsecretaris te rappelleren dat het ministerie van IenW op een zorgvuldige wijze opvolging gaat geven aan het doel van aangenomen moties rondom asbestdaken, middels een TNO vervolgonderzoek.